

GLOBE

Vo MAKEDONIJA

Broj 4, Prolet 2001

Национален ученички истражувачки натпревар

По повод 22 април Денот на планетата Земја, Министерството за животна средина и просторно планирање се вклучи во одбележувањето на овој Светскиот Ден кој годинава ја прославува 31 годишнина како и 6 годишнината од отпочнувањето на ГЛОБЕ Програмата, која претставува светска научна и образовна Програма која ја координира работата на учениците, наставниците и научниците од целиот свет.

Во ГЛОБЕ Програмата во моментот се вклучени над 90 земји и преку 8.500 училишта кои имаат за цел да ја проучуваат и дополнуваат сликата за глобалната животна средина на земјината топка, а воедно да ја зголемат глобалната еколошка свест и глобалното собирање на податоци.

За таа цел, на 23-ти април оваа година, во просториите на Канцеларијата за комуникација со јавноста во рамките на Македонскиот информативен центар за животна средина при МЖСПП, беше одржан Национален ученички истражувачки натпревар на проектот ГЛОБЕ.

На овој натпревар, кој се надеваме дека ќе стане традиционален, активно учество земаа ученици од седум од деветте средни и основни училишта вклучени во Програмата. Тие преку истражување и прегледување на податоците, поставување на прашања и развивање на хипотези, како и преку развивање на методологии и анализи, со интерпретација, заклучок и комуникација се натпреваруваа со единствена цел популаризација и унапредување на глобалното учење и набљудување во полза на животната средина.

Наградени

Првата награда на овој ученичко истражувачки натпревар, ја освои ДСУ "Нико Нестор" од Струга, за проектите "Реката Сатеска - најголем загадувач на Охридското езеро" и "Реката Црн Дрим - позитивен предзнак во хидролошката состојба на струшкиот аквагичен еко-систем". Во првиот проект учениците Костадинка Наумовска и Ванчо Коцевски, кои се воедно и реализатори на истиот, сигнализираат за постоење на проблемот од загадувањето на реката Сатеска на просторот на Охридско Струшкиот регион. Тие преку изведените хидролошки мерења на нитратите,

фосфорот, растворениот кислород и суспендираниот цврст материјал на просторот на реката Сатеска, апелираат на нивната зголемена концентracија, што директно влијае на загадувањето на Охридското езеро. Ученикот Климент Сандаковски, кој е апликатор на вториот проект, во својот елаборат објаснува за тоа колку квалитетот на една река, како што е Црн Дрим во однос на температурата, составот, како и нејзината Ph вредност, може да влијае на опстанокот на флората и фауната во текот на една година.

Проектот "Влијанието на агрохемикалиите врз квалитетот на водите и разновидноста на ихтифауната во струмичкиот регион", ДСЗПУ "Димитар Влахов", на

традиционалниот ГЛОБЕ натпревар, ја освои втората награда. Имено, изготвувачите на овој проект, Стојков Ивица, Мирчева Елисавета, Покрајчевалиева Александра, професорот Даов Страшо и доброволецот Вудворт Пол, потенцираат на негативните последици од енормното и неконтролирано користење на фекалиите и хемикалиите од страна на човекот, што секако во иднина директно ќе се реперкуира врз здравата животна средина.

Третата награда на овој ученичко истражувачки натпревар, ја освои ДСУ "Гоце Делчев" од Валандово, за проектот "Човекот како причинител за загадување на мојата околина" - Валандово, кој го изготвија Димова Даниела, Лазарова Сашка, Дончева Катерина, професорите Гуѓицев Милан, Манолев Стојан и Кимов Наќо. Целта на овој елаборат беше запознавање на јавноста со можните последици и аномалии од постоењето на најразновидни причинители и извори на загадување во општината Валандово.

Специјална награда им беше доделена на учесниците од ОУ "Димитар Миладинов" од Скопје, Игор Дамчевски, Лина Несторовска, Ивана Атанасоска, професорите Светлана Филиповска и Анка Денковска, за посебно постигнат ефект на натпреварот.

На натпреварот учествуваа и училиштата:

ЦСО "Ацо Русковски" од Берово, со темите:

- ☞ "Лозата повеќе успева во Тиквешката отколку во Малешевијата", изготвувачи Николовски Николчо, Трошански Гоце и Базлиевски Дејан,
- ☞ "Влијанието на водата од реката Брегалница врз растителниот и животинскиот свет во најблиската околина", изготвувачи Гердовска Ирена и Фурнадиска Наташа,
- ☞ "Стаклена градина не постои во Малешевијата", изготвувачи Малновски Илија, Илиевски Митко и Митева Елена, професорот Слобода Пандов и доброволката Дена Олсон.

ЗШУЦ "Ѓорче Петров" од Кавадарци, со темата:

"Водите на реката Луда Мара", изготвувачи Ѓорѓиев Драган, Колева Елена, професорот Минова Божанка и доброволецот

Најдобрите од натпреварот беа наградени со книги од продукцијата на "Детска Радост", додека на сите присутни им беа доделени CD ромови "Заштита на пејсажот на Охридското и Преспанското езеро".

Еколошка патрола

На 24.03.2001 година, во чест на 22 Март Денот на водите на планетата земја, во рамките на планираните активности на учениците од програмата ГЛОБЕ и еколошката секција кои активно работат во ЗШУЦ "Ѓорче Петров" од Кавадарци, беше изведена еднодневна екскурзија, еколошка патрола на Тиквешкото езеро. Со бродот на водостопанската организација Тиквешко поле од Кавадарци учениците имаа интересна екскурзија, еколошка патрола, од Ресавскиот залив до Полошкиот манастир.

Во рамките на еколошката патрола беа замислени и остварени повеќе активности како:

1. Учениците од еколошката секција изработија плакати кои беа прицврстени на бродот, видливи од брегот за посетителите на езерото кои се најмногу бројни во деновите на викендите. Целта на плакатите беше јасна и недвосмислена, да ја разбуди еколошката свест.
2. На манастирот Св. Ѓорѓи таканаречениот Полошки манастир, за значењето на водите и за светскиот ден на водите на планетата земја предавање одржа проф. Тодорчев Ризо, хидромелиоративен инженер, вработен во училишниот центар.
3. Учениците од ГЛОБЕ програмата, извршија мерења на квалитетот на водата на овој локалитет. Извршени се мерења на физичките и хемиските својства на водата кои што се стандардни мерења во програмата ГЛОБЕ. Беше измерена температурата, матноста на водата, содржината на соли, електропроводливост и Ph вредност на водата во Тиквешкото езеро. Како што е познато истата служи за наводнување на плодното Тиквешко поле.

4. За значењето на Полошкиот манастир како културно историски споменик од XIV век, учениците беа запознати од проф. Менча Давидова, директор во училишниот центар.

Покрај дружењето на учениците, добро поминатиот викенд на езерото, од оваа еколошка патрола учениците во дневникот на своите активности го забележија следното:

- ☞ Многу пластични шишиња пловат по водата на езерото. По брегот и околу куќите исто така грда слика од расфрлени пластични шишиња. На брегот се разлетуваат пластични кеси, може да се забележат кеси од смоки и друга амбалажа, отпушоци од цигари, кутии од цигари и друг отпад. Сето ова укажува дека посетителите се крајно неодговорни во своите постапки, со мал степен на еколошка свест.
- ☞ Членовите на еколошката секција апелираат до посетителите не само на Тиквешкото езеро туку и било каде во природата, со малку самоконтрола во однесувањето можат да придонесат за здрава животна средина, а пред се за прекрасно уживање во природата.
- ☞ Организациите кои стопанисуваат со водата на езерата, да се ангажираат во изнаоѓање решенија за трајно решавање на проблемот. Дали со донации или со вработување на едно или повеќе лица да се чисти езерото и неговите брегови, плажи, а во краен случај да се применуваат и законски санкции против загадувачите и несвесните.

Еколошка секција при ЗШУЦ
"Ѓорче Петров" - Кавадарци
професор Атанасов Живко